

Zoznam projektov navrhnutých na podporu v jarnom kole grantovej výzvy Sadíme budúcnosť 2025

Číslo žiadosti	Názov projektu	žiadateľ	Zámer projektu	Schválená suma
SB_jar25_041	Z vlaku na Smolenický zámok popri aleji	Slovenská ornitologická spoločnosť / BirdLife Slovensko	Cieľom projektu "Z vlaku na Smolenický zámok popri aleji" je líniovo vysadiť 35 stromov popri chodníku pre cyklistov a chodcov vedúceho zo železničnej stanice do obce. Stromy budú vizuálne oddeľovať chodník od cesty II. triedy, čím zvýšia bezpečnosť chodcov a vytvoria im zelenší priestor. Chodníkom vedie modrá turistická značka ku Smolenickému zámku. Podľa starších vojenských mapovaní a ortofotomáp sa v minulosti popri terajšej ceste II. triedy nachádzala alej. Projekt nadväzuje na úspešnú výsadbu v blízkej lokalite podporenú programom Sadíme budúcnosť jar 2024 s názvom "Na Záruby v tieni stromov a za spevu vtáctva". Cieľom oboch výsadiieb je taktiež podporiť tradičný podhorský ráz krajiny s postupným a plynulým prepojením lesných a nelesných biotopov a rozšírením potravných možností pre hmyz a vtáctvo. Prevažovať budú staré ovocné odrody stromov - vybrané budú druhy a odrody podľa dostupnosti v škôlke (budeme preferovať zimné odrody hrušiek, čerešne, jarabinu brekyňu, lipy, orech kráľovský).	2 100,00 €
SB_jar25_02	Sad u starých rodičov	Obec Nová Bystrica	Výsadbu ovocných stromov by sme chceli nadviazať na minuloročný úspešný projekt "Keď stromy spájajú". Naším zámerom je založiť ovocný sad takmer zabudnutých odrôd ovocných stromov v areáli skanzenu vo Vychylovke, ktorým by sa podarilo zachrániť a obrodíť genofond zanikajúcich pôvodných odrôd ovocných stromov (jablone, hrušky, slivky, ringloty a doplnkovo čerešne, jarabiny, orech kráľovský, veľkoplodá lieska) a odprezentovať ho širokej verejnosti - návštevníkom, turistom, obyvateľom obce. Sad bude bezplatne prístupný. Cez areál skanzenu premáva Historická lesná úvratová železnica, ktorá je taktiež expozíciou Kysuckého múzea a prezentuje úvratový systém HLÚŽ. Cieľom realizácie výsadby je prinavrátiť stromy do prostredia a otvorenej krajiny, prezentovať ich návštevníkom. Stromy, ako významná zložka ekosystému ovplyvnia aj lokálnu klímu, poskytnú vhodný priestor pre vtáctvo, včelstvo a drobný hmyz. V dôležitej miere stromy prispievajú k ochrane klímy aj spôsobom zadržiavania cennej vody v pôde a vytvorením tienenia. Keďže by sa jednalo o ovocné stromy - plody by slúžili návštevníkom, turistom a miestnym obyvateľom na občerstvenie. Skanzen organizuje tvorivé dielne pre žiakov a študentov, sad by poskytol dokonalé prostredie na výučbu a v následných tvorivých dielnach by okrem iného mohli aj spracovávať plody ovocných stromov. Spracovanie plodov by sa stalo aj súčasťou prezentačno-edukačných podujatí, ktoré skanzen organizuje pre návštevníkov.	3 900,00 €
SB_jar25_037	Korene budúcnosti – komunita, ktorá rastie	Mesto Lučenec	Cieľom projektu je vytvorenie verejne prístupového ukázkového ovocného sadu, v ktorom ľudia môžu pozorovať život rastlín, stromov a živočíchov tu žijúcich. V ovocnom sade máme vysadené dve aleje ovocných stromov a našim cieľom je ďalšou výsadbou stromov a kríkov tieto dve aleje spojiť, a tým vytvoriť harmonický okruh, ktorý ponúkne návštevníkom jedinečný zážitok. Na ploche, kde plánujeme výsadbu je svah vytvorený navázanou zeminou. Výsadba by spevnila svah, mala by estetický význam a súčasne by zvýšila biodiverzitu územia. Cez letnú sezónu sa mestský sad teší veľkej návštevnosti, chodia ku nám hlavne deti a študenti z materských a základných škôl, seniori, ale aj široká verejnosť. Žiaci a študenti navštevujú sad s cieľom získania poznatkov z environmentálnej výchovy a možnosti nazbierania si sladkého ovocia. Pre verejnosť Mesto Lučenec organizuje samozbery ovocia, ktoré sú otvorené pre všetkých milovníkov ovocia, rodiny aj jednotlivcov. Každú výsadbu ovocných stromov a kríkov Mesto Lučenec organizuje s verejnosťou, výsadba je nie len ekologicky prospešná aktivita, ale aj spôsob, ako spájať komunitu. Ďalšie výsadba z podporeného projektu bude realizovaná v duchu: „Sadíme dnes, aby budúce generácie mohli dýchať.“	2 300,00 €
SB_jar25_005	Sad u Harušťákov	Radosná práca o.z.	Na kopanici U Harušťákov boli ešte v roku 1950 políčka lemované ovocnými stromami. Po vyše šesťdesiatich rokoch sa spojili do veľkej lúky. Zaumienili sme si krajinu navrátiť pôvodný charakter. Preto sme priviedli ovce, tráva sa prestala mulčovať, vracali sa motýle a kvety. S pomológom Brunom Jakubcom sme vybrali miestne odrody - v roku 2018 sme v Sade u Harušťákov vysadili vyše 100 vysokokmenných stromov a kríkov pôvodných krajových odrôd. Po siedmich rokoch nám niektoré stromy uhynuli, radi by sme preto doplnili a obnovili výsadbu o ďalšie stromy. Náš sad sme poňali extenzívne, aby sme mali vysoké stromy s dostatkom priestoru na rast. To pomáha uchovať typický ráz kopaníc v Bielych Karpatoch. Náš sad je každoročne miestom kurzu rezu ovocných stromov. Vzniká tu komunita ľudí, ktorí sa vracajú aj na naše ďalšie kurzy a workshopy. V sade úmyselne nechávame voľné miesta na posedenie, piknik, kempovania pod hviezdami, či pokochanie sa výhľadom. V čase zberu ponúkame možnosť samozberu. V chalupe pri sade často hostíme dobrovoľníkov z celého sveta, ktorí nám pomáhajú s údržbou a pritom si vymieňame skúsenosti.	2 500,00 €

SB_jar2 5_029	Vrátme stromy do Levkoviec	Neformálna občianska iniciatíva	V pustej poľnohospodárskej krajine chceme vytvoriť stromoradie, ktoré by slúžilo ako vetrolam a tiež stlmí hluk z neďalekej cesty. Zároveň by lokalita lepšie zadržovala vodu a vznikol by aj príjemný krajinný prvok, ktorý by daroval tieň okoloidúcim turistom. Okolie Levkoviec pôsobí ako mesačná krajina, keďže je tvorené obrovskými poliami, v ktorých sa týčia len elektrické stĺpy. V lete tu na prechádzkach chýba tieň, nepríjemne pôsobia aj nárazy vetra. Polia sú častokrát obrábané len zo zotrvačnosti, pôda je tvrdá, zhutnená ťažkými strojmi. Od výsadby si sľubujeme aj inšpiráciu pre ostatných poľnohospodárov, keďže miesto výsadby je verejne dostupné a dobre viditeľné. Lokalita pod Tatrami má dobrý potenciál pre turistiku, avšak nie je prirodzene prepojená s okolitými obcami. Rozsiahle polia nie sú prerušované a turista nenájde vhodné miesto na odpočinok v tieni. Výsadbu chceme neskôr doplniť vhodnými krajinnými prvkami - lavičkou, rozhradňou alebo hojdačkou, ktoré by motivovali okoloidúcich zastaviť sa a užívať si výhľad na panorámu Vysokých Tatier.	1 500,00 €
SB_jar2 5_031	Genofondový sad v obci Boldog	Neformálna občianska iniciatíva – Tomáš Huszár	Cieľom realizácie je druhá etapa (jarná) výsadby ovocných stromov v našom genofondovom sade. V prípade získania plnej výšky finančných prostriedkov vysadíme 40 nových, čím rozšírime sad na 80 stromov, každý inej odrody, ktoré budú v budúcnosti slúžiť verejnosti na rôzne účely. Sad sa nachádza vo veľmi priaznivej lokalite - štartérom je úrodná, rokmi odležaná černo zem, do ktorej sa úžasne sadi. vzdialenosť od obce, ktorá nie je veľká je ideálna pre dennú starostlivosť, na druhej strane na ňu nevyplýva dedinský ruch okolia, aj preto vnímame pobyt v tejto oblasti za veľmi upokojujúci čo určite ocenia seniori, ktorí sa sem vyberú na prechádzku. Taktiež mladé rodiny s deťmi tu nájdu v budúcnosti priestor na objavovanie zákutí prírody. Nakoľko na poľný chodník nie je povolené vstupovať s autami, je celá oblasť bezpečná a obyvatelia sa nemusia obávať, že by ich pri pobyte v sade čokoľvek rušilo. Z pohľadu meniacej sa klímy vidíme v zakladaní sadu veľký význam. Sme si istý, že do 10 rokov sa stane jedným z mála miest, v ktorých bude možné tráviť horúce letné dni. Výsadba je navrhnutá tak, aby bolo možné priestor využiť multifunkčne - centrálna zóna, v ktorej bude výsadba redšia poslúži ako priestor na rodinné pikniky, opekačky alebo príležitostné stanovanie, výsadba rôznych ovocných druhov zas poslúži pre vedenie rôznych vzdelávacích seminárov, počas ktorých sa široká verejnosť, ale taktiež odborníci budú môcť dozvedieť ako sa ktorému druhu v danej lokalite darí, ako sa o daný druh starať aby sme dosiahli čo najlepšiu úrodu a pod. Vzhľadom k širokému spektru odrôd bude v budúcnosti možné ochutnávať plody od neskorej jari až po studenú zimu čím chceme oboznámiť verejnosť aj o možnosti pestovania plodín, ktoré dozrievajú v neskorej jeseni až v zime. V celej predmetnej oblasti uplatňujeme princíp nevyužívania motorových dopravných prostriedkov čím sa usilujeme o udržiavanie kyprej, neudupanej pôdy, využívame len ekologické postupy sadenia a starostlivosti o stromy.	2 500,00 €
SB_jar2 5_013	Ovocný sad Veliká	PO Počúvadlo Lučenec	Cieľom projektu je vysadiť ovocný sad pôvodných odrôd ovocných stromčekov. Plánujeme vysadiť kôstkovce - višne, slivky, marhule, ale taktiež aj orechy, ktoré v lokalite chýbajú. V prvom kroku by sme chceli miesto vyčistiť od odpadov, pretože je veľmi znečistené kvôli predchádzajúcej činnosti – ťažbe štrkov, ktorá sa na parcele vykonávala ešte pred 40 rokmi. Miesto je zaujímavé vďaka početným jazerám a opusteným štrkoviskám, vďaka čomu poskytuje dostatok vody pre zalievanie stromčekov. Velické štrkoviská sú obľúbené miesto pre rybárov. Taktiež územie navštevujú ochranári, prevažne ornitológovia, pretože je súčasťou Chráneného vtáčieho územia Poiplie, ktoré patrí do sústavy chránených území členských krajín EÚ – NATURA 2000. Cez územie prechádza medzinárodný cyklistický náučný chodník Lesopark Lučenec - Ladovo - Ipolytarnóc. Trasa chodníka začína v Mestskom parku Lučenec – bývalé Lučenské Kúpele – na tomto úseku je odbočka k vodnej nádrži Ladovo. Trasa pokračuje cez mestské lesy do obce Jelšovec, Veľkej nad Ipľom a do Rapoviec. Lokalita je preto často navštevovaná turistami – hlavne cyklistami. Výsadba účelne doplní už zrealizovaný projekt Zelená oáza Veliká, ktorý sme začali realizovať v roku 2024. Plánujeme vysadiť také ovocné stromčeky, ktoré neboli vysadené v projekte Zelená oáza Veliká. Budeme dbať na environmentálne prijateľné zásahy do existujúceho prostredia.	1 000,00 €
SB_jar2 5_036	Jedlý les - komunitný sad III. - historická alej Uderiná - 2. etapa	Jánošík Novohrad, o.z.	Naším zámerom je obnoviť historickú čerešňovú alej na oboch príjazdových cestách do obce Uderiná, ktorú si pamätajú starší obyvatelia obce a z ktorej už na mieste nájdeme iba jej torzá. Na jeseň 2024 sa realizovala 1. etapa projektu obnovy aleje, kedy sme vysadili 40 čerešní, avšak vysadené boli iba na jednej príjazdovej ceste, smerom do Lučenca a opačnej strane boli vysadené 3 kusy. Túto výsadbu máme zapamätanú ako veľmi efektívnu, kedy sme za nadšenej pomoci miestnych gazdov s rodinami všetko zvládli v rekordnom čase. Z prostriedkov projektu vysadíme ďalšie pôvodné, dlhoveké odrody čerešní v počte 35 ks a 5 ks gaštana jedlého. Alej bude atraktívna aj možnosťou venovania vysadeného stromu blízkej osobe/osobám, o čom bude svedčiť inštalovaná tabuľka a osadením informačnej tabule s mapou odrôd. Výsledkom bude čerešňová alej prístupná všetkým záujemcom, kde okrem zberu úrody budú prebiehať udržiavacie práce, starostlivosť o stromy a vzdelávacie aktivity a alej bude priestorom na stretávanie, prechádzky a zmysluplné trávenie voľného času. Z produkcie čerešní si miestna komunita bude vyrábať džemy, sirupy a sušené čerešne. Gaštany budú voľne prístupné všetkým záujemcom. Čerešňová alej tu v minulosti bola, obyvatelia na ňu s nostalgiou spomínajú a obec si zaslúži ju obnoviť. 1. etapa sa na jeseň stretla s veľmi pozitívnou odozvou a miestni dobrovoľníci sa už teraz tešia na realizáciu druhej etapy.	3 600,00 €
SB_jar2 5_033	Stromy ako podpora pre včely	Rád sv. Bazila Veľkého	V rámci projektu chceme vysadiť výsadbu ovocných stromov a celkovo dokončiť ovocný sad v danej lokalite. Vďaka výsadbe ovocných stromov dôjde k zlepšeniu zadržania vody v krajine, k čomu prispeje aj vybudovaná hrádzka, ktorá zamedzí odtekaniu vody z kopca smerom do doliny a zadrží dažďovú vodu v krajine. Snahou je v časti sadu premiestniť existujúce úle (tri úle) a rozšíriť včelstvo a tiež v budúcnosti vybudovať API domček, kde budú môcť návštevníci zrelaxovať v tichu a pri bzučaní včiel. Zároveň na hranici sadu chceme vybudovať informačné tabule, ktoré budú návštevníkov informovať o faune a flóre v danej lokalite (určitý náučný chodník). Taktiež vďaka koseniu a kompostovaniu pokosenej trávy sa vytvorí uzatvorené ekologické obhospodarovanie daného územia, čo prispeje nielen k lepšiemu estetickému	2 900,00 €

			<p>vzhľadu danej krajiny, ale aj k trvalo udržateľnému rozvoju daného územia. Výsadbou ovocných stromov bude potrebné časť pozemku vyčistiť od náletových drevín, čo taktiež zvýši krajinotvorbu daného územia. Danou aktivitou sa zvýši atraktivita územia a ešte viac návštevníkov nájde cestu do danej lokality, ktorá sa už v súčasnosti stáva miestom, ktoré využívajú návštevníci z blízkeho okolia. Dažďová voda bude zachytávaná do nádob, ktoré budú umiestnené pod odkvapy existujúcich stavieb.</p> <p>Monastyri boli v minulosti miestom vzdelávania a našou snahou je, aby ovocný sad bol určitým základom, kde si bude možné oddýchnuť, a zároveň vďaka vybudovanej drobnej architektúre sa stane miestom edukácie pre návštevníkov a hlavne bude to miesto, kde sa umiestni včelstvo, vďaka čomu sa zlepši opeľovanie rastlín a stromov v blízkom okolí.</p>	
SB_jar2 5_006	Lednická ovocná záhrada	Obec Lednica	<p>Chceme vytvoriť a udržiavať ovocný sad v blízkosti Lednického hradu, ktorý bude slúžiť nielen ako prírodný a estetický prvok, ale aj ako vzdelávací a turistický bod v regióne. Tento projekt sa zameriava na kombináciu ovocinárstva a turizmu v oblasti Lednice, kde okrem tradičných ovocných stromov budú návštevníci môcť zažiť aj autentickú atmosféru regionálneho ovocinárstva. Cieľom je podporiť udržateľné praktiky pestovania, minimalizovať používanie pesticídov a umelých hnojív a zároveň vytvoriť priestor na zlepšenie biodiverzity a ochranu miestnej prírody.</p> <p>Ovocný sad bude nielen poskytovať úrodu, ale aj prispievať k atraktivite tohto turistického miesta. Návštevníci budú mať príležitosť nielen obdivovať krásy historického hradu a jeho okolia, ale aj zapojiť sa do rôznych vzdelávacích aktivít o ovocinárstve, napr. tradičná burza vrúbľov. Tento projekt tiež podporí miestny cestovný ruch a pomôže vytvoriť z regiónu ešte atraktívnejšiu destináciu pre turistov, ktorí sa budú môcť dozvedieť viac o tradičných postupoch pestovania ovocia a ich význame pre miestnu komunitu. Ovocný sad bude slúžiť ako vzdelávací priestor, kde sa budú organizovať workshopy a exkurzie pre školy, rodiny a turistov, ktorí sa zaujímajú o tradičné formy pestovania ovocia a ochranu prírody. Okrem toho bude tento priestor aj miestom na oddych a rekreáciu, kde si návštevníci budú môcť vychutnať čerstvé ovocie a získať vedomosti dôležitosti biodiverzity a ochrany prostredia.</p>	3 800,00 €
SB_jar2 5_010	Ovocný sad nad MŠ Markuška	Obec Markuška	<p>Cieľom projektu je vytvoriť ovocný sad nad materskou školou v obci Markuška, ktorý bude slúžiť nielen na environmentálnu výchovu detí, ale aj na podporu biodiverzity a zlepšenie mikroklimy v danej lokalite. V rámci projektu plánujeme vysadiť niekoľko ovocných stromov – jablone, broskyne, slivky a hrušky. Výsadba prispeje k zadržiavaniu vody v krajine, zníži eróziu pôdy a zvýši krajinnoekologickú stabilitu prostredia. Výsadba ovocných stromov bude mať pozitívny vplyv na miestne životné prostredie. Stromy podporia prirodzený kolobeh vody, zlepšia kvalitu ovzdušia a poskytnú útočisko pre rôzne druhy vtákov a hmyzu. Ovocný sad sa stane miestom, ktoré prinesie estetickú hodnotu krajine a podnieti komunitnú spolupatričnosť obyvateľov.</p> <p>Sad bude prístupný pre deti z materskej a základnej školy, ktoré ho budú využívať ako vzdelávaciu zónu pre praktickú výuku o prírode, stromoch a ovocí. Deti sa naučia o starostlivosti o stromy, význame ovocia pre zdravie a o ochrane prírody. Lokalita bude slúžiť aj širokej verejnosti ako oddychová zóna.</p>	2 500,00 €
SPOLU:				28 600 €

V prípade otázok sa obráťte na programovú manažérku Martinu Hromadovú: hromadova@ekopolis.sk alebo +421 908 371 289